

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214200247
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7214200247.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudcov Mgr. Angeliky Sopoligovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu Tepláreň Košice, a.s., Košice, Teplárenská 3, IČO: 36 211 541, zastúpeného IURISTICO s.r.o., Košice, Cimborkova 13, IČO: 36 588 041, proti žalovanému G. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., J. O. X, zastúpenému JUDr. Mariánom Pállom, advokátom, Košice, Bauerova 14, o uloženie povinnosti zdržať sa užívania nehnuteľnosti - účelovej komunikácie, o odvolaní žalobcu proti rozsudku č.k. 17C/4/2014-173 z 25.01.2019 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Košice II z 25. januára 2019 sp. zn. 17C/4/2014-173 z r u š u j e a konanie z a s t a v u j e .

Po právoplatnosti uznesenia vec p o s t u p u j e Mestu Košice.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa prejazdu motorovými vozidlami, pešieho prechodu a akéhokoľvek vstupu na pozemok registra „C“ parc. č. XXXX/XX, o výmere 2470 m² v kat. úz. Y. T., zapísaného na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Košice, tvrdiac, že je vlastníkom tohto pozemku a žalovaný naň trvale vstupuje bez akéhokoľvek právneho titulu, čím ho ruší vo výkone jeho vlastníckeho práva. Vzal do úvahy stanovisko žalovaného ktorý uznal, že síce užíva komunikáciu vedenú po nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu, avšak tento doposiaľ k tejto komunikácii vlastníctvo nepreukázal a pritom on je ochotný podieľať sa aj na údržbe spornej komunikácie. Popísal zistenia vyplývajúce zo stanovísk a prednesov strán a tiež zo stanoviska Mesta Košice zo dňa 03.06.2013, v zmysle ktorého predmetná komunikácia je účelovou komunikáciou slúžiacou na spojenie jednotlivých výrobných závodov. Citoval podstatné časti výpovedí svedkov N.. I. W. a T. A. a právne vec posúdil podľa § 3 ods. 1, § 123 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka a tiež podľa § 1 ods. 2, § 3d ods. 1 až 4, 6, § 6 ods. 1 a 2 a § 22 ods. 1 a 3 zákona č. 135/1961 Zb. a poukázal na dôvody, ktoré ho v priebehu konania viedli k pripusteniu zmeny žaloby. Za nesporné označil, že na pozemku žalobcu je postavená cesta označená ako Teplárenska ulica a táto slúži ako príjazdová cesta pre motorové vozidla k nehnuteľnostiam tvoriacim areál teplárne (žalobca), ako aj k nehnuteľnostiam vo vlastníctve iných subjektov vrátane žalovaného. Dospel k záveru, že význam, určenie a technické vybavenie tejto cesty, na ktorú nadväzuje aj iná verejne prístupná ulica (Teslova), predurčuje jej charakter byť účelovou komunikáciou, nachádzajúcou sa mimo uzavretých priestorov alebo objektov. Verejné účelové komunikácie sú pritom všeobecne prístupné na užívanie a na účel, na

ktorý boli určené a užívanie verejnej účelovej komunikácie tak nepredstavuje neoprávnený zásah do ústavného práva vlastníť majetok. Žalobcom uplatňovaný výkon jeho vlastníckeho práva je podľa neho aj v rozpore s dobrými mravmi, keďže žalovaný nemá inú možnosť prístupu na svoje nehnuteľnosti, a preto nárok ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa prejazdu, pešieho prechodu a akéhokoľvek vstupu na pozemok registra „C“ parc.č. XXXX/XX o výmere 2470 m², zapísaný na LV č. XXXXX, vedenom Okresným úradom Košice a to s použitím odvolacích dôvodov upravených v § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP. Upozornil na to, že prvoinštančný súd spornú komunikáciu vyhodnotil ako verejnú účelovú komunikáciu, avšak tento svoj názor nedostatočne odôvodnil. Uviedol, že v minulosti sa už viedli súdne konania, ktorých predmetom bola totožná komunikácia a tieto konania by mali viesť k zhodnému záveru. Cesta na pozemku bola vybudovaná ako stavebný objekt stavby závodu Tepláreň Košice v 60. a 70. tých rokoch minulého storočia a jej účel tak bol určený. S poukazom na čl. 20 ods. 1, 4 Ústavy SR zdôraznil, že žalovaný užíva jeho nehnuteľnosť za účelom prístupu k svojim nehnuteľnostiam a teda na podnikateľský účel čisto v súkromnom záujme. Nesúhlasil so záverom, že ním uplatnený nárok je v rozpore s dobrými mravmi.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť a súhlasil s hodnotením vykonaným prvoinštančným súdom, podľa ktorého uplatnená žaloba je v rozpore s dobrými mravmi a aj s tým, že súd komunikáciu posúdil ako účelovú.

5. Žalobca v odvolacej replike trval na podanom odvolaní, navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť a uviedol, že ani jeho snahy spor vyriešiť mimosúdne nevedli k riadnemu usporiadaniu vzťahov.

6. Žalovaný v odvolacej duplike navrhol opätovne rozsudok ako vecne správny potvrdiť a mal za to, že žalobca nemal snahu vec vyriešiť mimosúdne a postupoval iba čisto formálne, trvajúc na uzavretí nájomnej zmluvy za čiastku 996,00 eur ročne.

7. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd po zistení, že odvolanie bolo podané včas bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že predmetom konania je vec, ktorá nepatrí do právomoci všeobecných súdov a preto rozsudok prvoinštančného súdu zrušil, konanie zastavil a vec postúpil Mestu Košice ako orgánu kompetentnému vo veci rozhodnúť.

8. Odvolací súd skúmal predovšetkým, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, ktorá povinnosť mu vyplýva priamo z ustanovenia § 161 ods. 1 s použitím § 378 CSP. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam v rozsahu článku 1 CSP. Súd je povinný zisťovať ich existenciu a splnenie v každom štádiu konania, teda aj v štádiu odvolacieho konania.

9. Jednou z neodstrániteľných podmienok konania je právomoc, ktorá je odrazom zásady legitimity a predstavuje oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie.

10. Občiansky súdny poriadok (ako zákon účinný v čase začatia konania) vymedzoval právomoc súdov v § 7. V odseku 1 tohto ustanovenia určoval, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných, a hospodárskych vzťahov. Takto ohraničený súbor sa týka vzťahov súkromného práva, ktoré sa spravujú princípmi právnej rovnosti a vôľovej autonómie strán. Veci, zaradené do tohto súboru, prejednávali a rozhodovali zásadne súdy; len výnimočne, ak to ustanovoval zákon, prejednávali ich a rozhodovali o nich iné orgány. Iné veci prejednávali a rozhodovali súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovoval zákon (§ 7 ods. 3 OSP). Ak vec nespádala do právomoci súdov, alebo ak malo predchádzať iné konanie, súd postúpil vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu (§ 104 ods. 1 OSP).

11. Aj Civilný sporový poriadok v § 3 upravuje právomoc všeobecných súdov obdobne v tom zmysle, že určuje, že súdy prejednávajú a rozhodujú civilné spory a iné civilné právne veci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Súdy neprejednávajú a nerozhodujú právne veci vyplývajúce

z verejnoprávnych vzťahov, s výnimkou prípadov, ak zákon výslovne zveruje takého právne veci do právomoci civilného súdu (§ 4 CSP). Absencia civilnej právomoci má vždy za následok zastavenie konania a postúpenie veci na prejednanie a rozhodnutie tomu orgánu, do ktorého právomoci daná vec patrí (§ 10 CSP). Odvolací súd vychádzajúc z § 470 ods. 1 CSP posudzoval otázku právomoci súdu v danom spore, i keď konanie bolo začaté pred účinnosťou CSP, podľa predpisov platných v čase podania odvolania, t. j. podľa ustanovení CSP.

12. Pre vyriešenie otázky, či tá - ktorá vec patrí do právomoci súdu v zmysle uvedených ustanovení, je nevyhnutné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok (predmet súdneho konania), tento vzťah dôsledne analyzovať a následne po právnej stránke správne vyhodnotiť. Pre analýzu právneho vzťahu a posúdenie jeho povahy z hľadiska právomoci súdu je rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú majú povahu práva a povinnosti strán, tvoriace obsah tohto právneho vzťahu. Len uvedené kritérium je určujúce pre posúdenie, či žalobou uplatnený nárok je vyvodzovaný z takého právneho vzťahu, ktorý bolo možné podriadiť pod niektorý z právnych vzťahov vymenovaných v § 3 CSP.

13. V danej veci sa žalobca žalobou domáha uložiť žalovanému povinnosť zdržať sa prejazdu motorovými vozidlami, peši a akéhokoľvek vstupu na pozemok parc. č. XXXX/XX zapísaný na LV č. XXXXX, kat. územia Y. T. ako pozemok, na ktorom je postavená inžinierska stavba - cestná, miestna a účelová komunikácia.

14. Výstavbu, užívanie a ochranu pozemných komunikácií, práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov štátneho odborného dozoru vo veciach pozemných komunikácií upravuje zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (ďalej len cestný zákon).

15. Pozemné komunikácie sa rozdeľujú podľa dopravného významu, určenia a technického vybavenia na a) diaľnice, b) cesty, c) miestne komunikácie, d) účelové komunikácie. (§ 1 ods. 2 cestného zákona). Účelové komunikácie slúžia spojeniu jednotlivých výrobných závodov alebo jednotlivých objektov a nehnuteľnosti s ostatnými pozemnými komunikáciami alebo komunikačným účelom v uzavretých priestoroch alebo objektoch. Pre povolenie stavby účelovej komunikácie platí ustanovenie § 16 cestného zákona. Účelové komunikácie sa členia na verejné a neverejné. Účelové komunikácie v uzavretých priestoroch alebo objektoch sú neverejné. Verejnú účelovú komunikáciu môže príslušná obec vyhlásiť za neverejnú len so súhlasom jej vlastníka (§ 22 cestného zákona).

16. Podľa § 3 ods. 2 cestného zákona miestnu štátnu správu vo veciach miestnych komunikácií a účelových komunikácií vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Obce na miestnych komunikáciách a na účelových komunikáciách určujú použitie dopravných značiek, dopravných zariadení a povoľujú vyhradené parkoviská. Obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy prejednávajú priestupky podľa § 22c cestného zákona na úseku miestnych komunikácií a účelových komunikácií. Ďalšie povinnosti obciam vyplývajú z vlastníctva miestnych komunikácií (§ 3d ods. 3 cestného zákona); napr. udržiavanie miestnych komunikácií v stave zodpovedajúcom určenému účelu, vedenie technickej evidencie, zabezpečovanie informačného systému zimnej spravodajskej služby a zabezpečovanie stavebnotechnického vybavenia (§ 3d ods. 6, 8 a 10 cestného zákona).

17. V zmysle § 2 ods. 2 písm. a/ vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) sú tieto orgány pri plnení svojich úloh aj oprávnené zakázať konanie osôb a zastaviť činnosť organizácií, prípadne zakázať pokračovanie v nej, ak ohrozujú komunikáciu alebo bezpečnosť premávky na nej. Na konanie podľa cestného zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (§ 23 cestného zákona).

18. Z citovaných ustanovení cestného zákona vyplýva, že otázky užívania účelových komunikácií nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejnoprávny oprávnením. Žalobca sa žalobou domáha ochrany svojho vlastníckeho práva pričom žiada, aby súd zakázal užívanie účelovej komunikácie žalovanému. Jeho žaloba teda smeruje k úprave užívania pozemnej komunikácie, ktoré je svojou povahou verejnoprávne oprávnenie upravené osobitným predpisom. O právach a povinnostiach vo vzťahu k pozemným komunikáciám je oprávnený rozhodnúť príslušný správny orgán a nie všeobecný súd v rámci súkromnoprávnej žaloby.

19. K rovnakému záveru dospel už Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp.zn. 3Cdo/1385/2015 v uznesení zo dňa 6.3.2017, ako aj vo veci 5Cdo/60/2018 v uznesení z 27.1.2021, ktoré rozhodnutie sa týkalo totožného žalobcu a tej istej parcely s komunikáciou vyhodnotenou ako účelovou.

20. Keďže na rozhodovanie v danom spore nie je daná právomoc súdu a prvoinštančný súd otázku právomoci súdu nevyriešil správne, odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavil. Súčasne vec postúpil Mestu Košice ako orgánu, do kompetencie ktorého daná vec patrí.

21. Žalobca procesne zavinil zastavenie konania, preto je povinný nahradiť žalovanému trovy, ktoré mu v súvislosti s prvoinštančným a odvolacím konaním vznikli. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je

podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).